

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: **Erélyes közbelépést ígér a polgármester az ál-zálogházak ... visszaéléseivel szemben**

Szemben

Testi Kapló

Forrás: .....

Bp

(Hely)

1926. 2. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1926"

Személy

Helyszám

Erélyes közbelépést ígér a polgármester az ál-zálogházak vagyonpusztító visszaéléseivel szemben

A gazdasági válság problémái a főváros közgyűlésén

(Saját tudósítónktól.) A főváros közgyűlése szerdán ismét a késő éjszakai órákig húzódott el. Az elnöki bejelentések után Bródy Ernő napirend előtt az építkezések megindítását sürgette és kifogásolta azt, hogy a lakásépítő külön tevékenységről szóló rendelet csak március 1-ig engedi meg azoknak a jelentkezőknek, akik az államtól házépítésre kölcsönt akarnak kérni. Kérte, hogy a főpolgármester járjon közbe a meghosszabbítás ügyében, valamint vigyék keresztül, hogy az amortizáció ne 15 évig, hanem 30 évig tartson. Ripka főpolgármester bejelentette, hogy a tárgyban már beszélt is az illetékes minisztériummal. A határidőt nem lehet kitolni, viszont azonban a jelentkezőknél könnyítéseket tesznek, másrészt pedig igyekezni fog az amortizáció évtartamát meghosszabbítani.

Komoly munkaprogramot

A napirend tárgyalása során Lieber tanácsnok az inségadó további engedélyezését terjesztette elő. Ehhez a kérdéshez Friedrich István szolt hozzá és mindkét oldal tetszésétől kísérve, nagy beszédet mondott. Kifogásolta, hogy még mindig nincs költségvetés és a városháza vezetésében az új koncepciót. Az adminisztráció valóságos moloch, amely reggeltől estig aktákat nyel el. Az inséget inségákeijóval, a munkanélküliséget munkanélküli adóval megszüntetni nem lehet.

— Komoly munkaprogramot kérünk, — mondotta — ne csak a státuszrendezés legyen a

fontos, hiszen a polgármesterválasztáson kívül más is érdekel bennünket. Halljuk kívül a dübörgő elégedetlenséget, az intelligens középosztály pusztul.

az ismeretlen adófizető szobra mellett egy új rém jelentkezik, a felesleges ember, aki nem tud magának egzisztenciát találni.

Athénnek a háború előtt mindössze 350.000 lakosa volt, most 700.000 menkölttel bővült és bár rettenetese a politikai viszonyok, mégis épül, fejlődik. Lehet tehát nehéz viszonyok között is egy várost fejleszteni. A kereskedelmet itt haldlra rendszabályozták a fényűzési, forgalmi és egyéb adókkal s az iparnak a francia szerződés adta meg a hegyelemdőfést.

A gyárakban a munkásoknak csak egytizede dolgozik. Maholnap a mezőgazdaság is lihegve gondol a jövőre. Az inségadó csak injekció, amelyet a haldoklónak adnak. A fővárosnak nem ilyen módon kell a nyomorgók segítségére sietni, hanem munkát és kenyeret kell nekik nyújtani. Ha nem adnak kellő munkaprogramot, úgy ezért a felelősséget nem a közgyűlés, hanem a tanács fogja viselni.

Bíró Dezső a baloldal nevében visszautasította a szemrehányást, mert ők igenis dolgoznak, amit Friedrich külön felszólalásában el is ismert. Közben újra kedélyeskedtek úgy a jobb, mint a baloldaltól, a nagy lármában Tauffer Gábor Wolff-párti gyógyyszerész az inségadóra azt mondta, hogy angoltapas. Erre Horovitz azt kiáltotta közbe, hogy zöld szamarat és okos patikust még nem látott senki. Természetesen rendreutasítást kapott.

Gyors szavazás háromnegyed óra alatt

Majd Sipőcz polgármester választott Friedrichnek.

— A főváros — mondotta — a legsúlyosabb időben igyekezett munkaalkalmat teremteni, az üzemek fölöslegeit reorganizálásra fordították, a magyar gazdasági élet iránt külföldön éppen most mutatkozik nagy szimpátia. A főváros költségvetését hamarosan előterjesztik s ha nem lesz annyi személyeskedés a közgyűlésen, hogy valóban alkotni is lehet.

Beszéde után az inségadót egyhanguan elfogadták és azután a közgyűlés tárgyait háromnegyed részét hozzászólás nélkül megszüntették, így hozzájárultak a Nádorkert megvásárlásához is. A Fonyód-bélatelepi gyermeküdülőttelep kibővítésére 751 millió koronát adtak és Sümegi Vilmos javaslatára gróf Zichy Bélának, aki a telket adományozta, köszönetet szavaztak.

Apró adminisztratív segélykérések és kegydíj kérvények elintézése után tárgyalni kezdtek

a budapesti Kézipari Hitelintézet alaptőkéjének 5 milliárdra való felemelését.

Hovszky azt javasolta, hogy a jövő évben legalább 12 milliárdra emeljék fel a kormány is nagyobb hiteleket engedélyezzen neki. A vitában, amelyet különben az interpellációk tartamára félbeszakítottak, rengeteg iparos vett részt, végre egyhangúan elfogadták az előterjesztést.

Az interpellációkat Csepreghy Horváth János nyitotta meg, aki a kereseti adók igazságtalan kivételése ellen kelt ki, majd Bedő Mór érdekes interpellációja következett az álzálogházak visszaéléseiről. Ebből az alkalomból a karzat teljesen megtelt az álzálogosokkal és különféle uzsorásokkal, akik mindenféle módon igyekeztek Bedő felszólalásának hatását csökkenteni.

A gazdasági csatatér hullarablói

Bedő általános érdeklődés közben azzal kezdte, hogy kikapcsolja a *formai jogositványokkal* rendelkező zálogházakat, ámbar azok ellen is van elég panasz, most csak az ál-, illetve *zúgálogházaik* dolgával akart foglalkozni. *A gazdasági csatátér* tele van hullákkal és mivel ezek a kétes existenciák megéreztek a hullaszagot, *rávetették magukat a gazdaságilag elbukott emberekre.*

Reklámmal üzleteikbe csalogatják a szegényeket, akik odaviszik utolsó értékeiket, amelyektől azután megfosztják őket.

Valóságos *tűrt ipar* már ez a fosztogatás, legalább annak kell tartania, mert a VI. kerületi *előljáróság* *töszomszédságában jogtalan árveréseket tartanak.* Felmutatott egy dollár-alakú reklámcédulát, amelyet egy *Masken* nevű Aradi uca 1. szám alatt székelő cég bocsátott ki. Így akarja maszkírozni magát a cég főnöke, akit *Mezey Jenőnek* hívnak. Egy esomé Mezey van, akik maguk között *felosztották az egész várost.* Ezek ugyan letagadják, hogy egymással rokon nexusban lennének, de *a guszágban feltétlenül testvérek.* A Mezey Jenőket az ügyességen sokkal jobban nyilván tartják, mint az előljáróságon, amelynek pedig ellenőrizni kellene állítólagos üzletének működését. A furcsa cégtábla tulajdonképpen a következő névesoportnak első betűjét jelenti: *Mezey Arucsarnok* sokoldalú kereskedelmi előlegező nagyvállalat. Ezeknek a szavaknak *első betűiből* keletkezik a *Masken.* (Nagy nevetés a terem minden oldalán.)

260 százalékos „hitelnyújtás”

Bedő ezután elmondta, hogy a IV. kerületben egy másik ilyen vállalkozó *visszaadta az iparigazolványát,* mert úgy látta, hogy ár-

talmára van üzletkötésénél. A legtöbb ilyen zúgálogházasnak különböző cikkekre *bizományi üzletkötési engedélye van.* Az erkölcsi *bizonyítványokat* azonban különös módon *el felejtik* mellékelni. A megszorult emberek zálogházak helyett inkább ezeket az üzleteket keresik fel, mert egyrészt a *reklám csábítja* őket, másrészt holmijukra *többet adnak.* Azzal azután nem törődnek, hogy például egy esetben csak *hat napra adtak hitelt több mint 260 százalékra.*

Bianko-váltót, kötlevelet íratnak alá és úgy tüntetik fel az elzálogosított árut, mintha azt csak beraktározták volna.

Azt is kikötik, mintha *üzleti célra* vették volna át az árut, hogyha nem kapják meg a kölcsönt, akkor *hat nap múlva eladhatják.*

Bedő egy megbízottjával próbát tett és ez-

zel még egy olyan levelet is aláíratnak, hogyha a kölcsönt a kifizőtt napon azonnal nem fizeti meg, akkor *még aznap eladhatják az árut.* Az interpelláló hangsúlyozta, hogy *ez nem különleges eset, hanem valóságos rendszer.* Még az V. kerületben vigyáz az előljáróság a legjobban, a VII. kerületben ugyanígy működik a *Geschrei*-iroda és a *Pálffy*-bank. Felsorolhatna több ilyen cégeket is, de nem akarta tovább nyújtani a dolgot, annál is inkább, mert itt a *polgármesternek azonnal intézkednie kell.*

Sipőcz polgármester rögtön válaszolt is, kijelentette, hogy *teljes mértékben osztozik Bedő felháborodásában* és még az *államrendőrség* segítségét is igénybe fogja venni ennek a kérdésnek az elintézésére.

Adó- és egészségügyi interpellációk

Liphay Lajos a szénabéri piac rendezésé-

vel kapcsolatban tiltakozott az ellen, hogy a Budai Torna Egylet pályáját máshová helyezték. *Kabakovics József szerint a betegápolási adó* összeírását rendszertelenül végzik és a behajtás kíméletlen. *Deutsch Mór* a *péksüteményekkel* való házalás beszüntetését kívánta és azt követelte, hogy az *éjjeli munkatiltalom* betartását ellenőrizték. *Posta Sándor* érdekes előadásban mutatta ki, hogy a *közegészségügy* terén nálunk nincs prevenció.

A betegekről még úgyahogy gondoskodnak, de az egészségégek egészségének megóvására senki sem törődik.

Hoffmann Mihály azt kívánta, hogy az *adókt-mutatásokba* pontosan írják be az adót, *Vértes Emil* szerint a *forgalmi adó* és a *fényüzemi adó* katasztrofális helyzetbe döntötte a kereskedelmet és előmozdította a drágaságot. *Halász Pál* a hernáduceai iskola kiürítését követelte, ahol most menekültek laknak. *Vajna Ede* tanácsnok Földváry és Rosenák bizottsági tagok régebbi interpellációjára válaszolt, *Müller Antal* azt követelte, hogy a *Józsefvárosban fürdőt* építsen a főváros, *Pálffy József* pedig a *szegényház kibővítését* kívánta.

Tíz órakor szerették volna már *berendezni a közgyűlést,* de a főpolgármester feltétlenül le akarta tárgyalni a napirendet. Az interpellációk után *tovább folytatták a tárgyalást,* ekkor azután mindössze néhány bizottsági tag lézengett a teremben. Fél-tizenkettőkor még mindig néhány iparos beszélt arról, hogy feltétlenül elsőrendű érdek a kisiparosoknak és kiskereskedőknek *hitellel* való ellátása.